

Fabriekspad in Buren

Het Fabriekspad in Buren is genoemd naar de melkfabriek, die 33 jaar heeft gestaan op de hoek met de Esther Meindertsstraat.

.....
TEKST: PIETER JAN BORSCH

BUREN ■ In het begin van de twintigste eeuw werd door betere landvoorziening, het gebruik van kunstmest en bijvoerproducten steeds meer melk geproduceerd. Dit was de reden dat er plannen werden gemaakt om een eigen boterfabriek te beginnen, net zoals in de andere dorpen: Nes al vanaf 1896 en Ballum en Hollum vanaf 1904. In de winter van 1910-1911 namen de plannen steeds vastere vormen aan. In maart werd in de eerste ledenvergadering de “Vereniging Coöperatieve Hand-

Het Fabriekspad met links de voormalige zuivelfabriek. FOTO KOOS MOLENAAR

krachtfabriek” opgericht. De eerste bestuurders van de vereniging werden Dirk Brouwer (voorzitter), Sipke de Jong (vice-voorzitter), Willem Kiewiet (secretaris), Douwe Molenaar (penningmeester). Als eerste commissarissen werden benoemd Barend Kooiker en Gerardus Metz. Als directeur/boekhouder/botermaker werd de 24-jarige Tiemen Boelens benoemd. Uit drie kandidaten werd Wil-

lem Tieman aangesteld als werkman. De bouw door aannemer Foppe de Jong werd aangenomen voor f1435,-. De werkzaamheden begonnen voortvarend in mei. Doordat Foppe een tiental bouwvakkers op de klus zette, kon al in juli het gebouw opgeleverd worden. In de derde week van juli was de hele fabriek ingericht en werd de eerste melk verwerkt tot boter. De

aanvoer van melk was van dien aard dat er in 1912 een tweede centrifuge moest worden aangeschaft. Omdat er steeds meer melk verwerkt moest worden, kwam in 1918 Hendrik Metz als tweede werkman in de fabriek. Stoomkracht kwam steeds vaker ter sprake in de vergaderingen. In 1929 was het zover, de fabriek werd voor f16.000,- omgebouwd tot “Coöperatieve Stoomzuivel-

straatnaam**verklaard**

Burer stoomzuivelfabriek met van links naar rechts Hendrikus Blom, Tiemen Boelens en Hendrik Metz.

fabriek”. Deze grote verandering had tot gevolg, dat er nu een machinist moest komen, dit werd overbuurman Rikus Blom. Ondanks de crisis in de jaren '30 was het resultaat goed. Dit veranderde als gevolg van de oorlogsjaren 1940-1945. De voedselschaarste had tot gevolg dat er steeds minder melk werd aangevoerd door het thuiskarnen van de

boeren. In 1943 werd op last van de bezetter de fabriek gesloten en moest de melk in de Hollumer fabriek verwerkt worden. Na 35 jaar werd, op 11 november 1946, de vereniging opgeheven. De voormalige fabriek werd begin jaren '50 de woning van Willem Molenaar en Antje Oud met adres Fabriekspad 1.